

den vorst, het wapen door diens hart stak. En zij schaamde zich bijna voor een Jaël, vrouw van Heber de Keniet, bij wie Sisera vluchtte, omdat er vrede was tussen het land van Sisera en de Kenieten; maar Jaël nam een hamer en sloeg de sluimerende Sisera een spijker door de slaap, dat hij stierf.

Onder de Richteren vond zij Eckstein niet. Het had haar zeer teleurgesteld en nu moest zij koortsachtig verder zoeken, omdat zij deze indruk niet wilde houden van zijn volk.

Het werd werkelijk milder: de geschiedenis van Ruth en de daden van Eli en Samuël. Toen zij naderde tot Saul, kwam een zachte glimlach om haar mond. Hoe groot en schoon was die vorstelike gestalte. Wel vervolgde hij David, die de betere rol speelt, maar Saul was niet slecht, niet doortrap en verraderlik als Ehud of Jaël. Want hij beproefde telkens zijn afgunst te overwinnen en bekende zijn ongelijk. Zij zag hem zitten op zijn koningstroon, zijn kin op zijn speer gesteund, en met dromerige weemoedige ogen — Ecksteins ogen —, luisterend naar Davids harpspel. Dat hij even later zijn spies naar de kleine muzikant slingert: het geschiedt in een opwelling, het is niet een laaghartig voorbedacht moordplan.

Ook het verhaal van Jonathans liefde was ontroerend en Davids klacht bij de dood van zijn vriend. Waarlijk-groten bracht het Joodse ras voort! Kende zij een christen in staat te handelen als David, die bij de dood van zijn oproerig kind klaagde: „Absolom, mijn zoon, mijn zoon! Och dat ik voor u gestorven ware!”

De bijbel lag nu steeds in Suzes kamertje en Herzberg, door de openstaande deur in het zondig vertrek glurend, had hem daar gezien. „Lees je in de bijbel?” had hij verheugd gevraagd. „Ja”, had ze nors-kort geantwoord en hij had niet verder durven onderzoeken, bang dat ze dan weer van de goede weg zou afdwalen. Want dit was het begin: dat zij zonder dwang-van-hem in

de Heilige Schrift las. Misschien gaf God, dat hij haar nog binnen niet al te lange tijd mocht bekeren. Werkelijk haar aard was niet slecht, haar omgeving was alleen maar zondig en werelds geweest. En hij wachtte nu maar geduldig af of ze misschien óók uit zich-zelf de kerk zou zoeken.

De taal van het Oude Testament werd Suze zo vertrouwd, dat zij dikwels zelf in die beeldrijkheid dacht. Hoe verder ze las hoe schoner het nu werd. Zij genoot van Salomo's buitensporige rijkdommen, van de beschrijving van zijn paleis en van de kostbare tempel. Telkens herlas zij de namen van de bij de bouw gebruikte grondstoffen, schoon-klinkende woorden, die rijke dingen om haar heen brachten: purper en karmozijn, goud uit Ofir, zilver en hemelsblauw, cederen en dennen en algummimhout, dat Hiram, de koning van Tyrus, zond en dat „tevorens in het land van Juda niet geweest was”.

Gaarne mijmerde zij over Davids gedichten, met het telkens herhaalde suggererende Sela! dat haar, hoewel — of misschien omdat — zij het niet begreep, biezonder bekoorde. Maar schoner dan de Psalmen waren haar Salomo's spreuken en de Prediker.

Toen kwam zij aan het Hooglied.

Het was een duistere Januari-ochtend. Eckstein had hen — verhinderd door de slechte wegen — in langen tijd niet bezocht. Buiten waren de bomen kaal en het dak naast het witte kamertje was nat-glimmend van de koude regen. Maar Suze zag er een warm beschenen Oosters landschap, waar een Jodenkoning en een zwarte woestijndochter elkaar liefhadden. „De balken van hun huis waren cederen en hun galerijen cypressen”. Zij zag hoe Salomo op een heuvel stond, leunend op zijn edelsteen-versierde staf en met zijn ogen de omtrek doorzoekend en zij hoorde hoe hij zijn liefste riep. Zij zag zijn donkere vriendin in de nacht door de stad dwalen, zoekend „die haar ziel liefhad”; hoorde haar aan de wachters vragen: „hebt